

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
КИЛИМЪТ НА КНЯЗА
АРМЕНСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

Едно време цариградският султан отишъл с придворните си в земята на кюрдите — да види как живее там народът. С него бил и син му.

Много реки, планини и поля минал керванът, докле стигне в далечната страна. Най-подир, след дълго пътуване, пристигнали в едно кюрдско село, разположено всред ливади и нивя. Там отседнали на стан.

Тоя ден селото било много оживено — имало панаир. Много свят се бил насиbral. Продавали коне, овни, зеленчук, плодове, дрехи, съдове. Но най-хубаво нещо били килимите — с различни шарки и много цветове: кюрдите били големи майстори-килимари.

Като ходели по селото, царският син видял една хубава мома, която много му се харесала. Той казал на баща си, че иска да се ожени за нея.

— Сине мой — рекъл му султанът, — недей прави това! Тая селянка не е за тебе. Аз съм ти намерил мома — дъщерята на един паша, най-богатия в Цариград.

Като видял, че не ще го раздума, султанът пратил да повикат момата.

— Син ми иска да му станеш невяста — рекъл ѝ той. — Съгласна ли си?

— Царю честити — казала тя, без да се смути, — какъв занаят знае син ти?

— Хайде де! — изсмял се султанът. — Ти луда ли си! Какъв подобър занаят от това — да царуваш? Един княз има ли нужда от занаят?

— Царю честити, човек не знае какво може да му дойде до главата. Ако момъкът знае занаят, вземам го. Ако ли не знае — не е за мене.

— Добре — рекъл князът. — Аз ще науча занаят.

След няколко дена султанът и царедворците си тръгнали, а той останал в селото да чиракува при един килимар. След година станал най-голям майстор от всички килимари.

Момата се съгласила тогава да го вземе. Той я отвел в Цариград, където се оженили и заживели честито.

Князът имал една слабост: обичал да си похапва. Веднъж чул да се приказва, че някъде край града, до стария мост, имало ханче, дето

готвели толкова вкусно, колкото никъде другаде. Той се преоблякъл като търговец и отишъл в ханчето.

Посрещнали го двама души с престиилки и го запитали какво ще поръча.

— Сложете ми от най-хубавото, що имате!

Те го поканили да влезе в отделна стаичка, отредена за знатни люде и богаташи, и му поднесли голяма тепсия с всякакви ястия, кое от кое по-вкусни.

Князът почнал да яде. В стаичката нямало другого. Гозбите били наистина много вкусни и той се чудел как може в такава пристрастна гостилница да готвят толкова добре. Но по едно време усетил, че потъва. И масата, и подът, и столовете — всичко потъвало с него. Докле стане и разбере, ето че се намерил в едно дълбоко подземие.

Наоколо било тъмно. Само някъде отгоре падала слаба светлина. Князът надал вик — и ето че върху него в миг се нахвърлили петима разбойници с ножове, готови да го убият.

Но той запазил хладнокръвие.

— Защо ще ме убивате? — рекъл им князът. — Вземете ми парите и ме оставете жив жив. Аз съм търговец на килими. Още от детинство съм се учи на килимарство. Дайте ми стан, вълна и коприна, па ме дръжте тук да ви работя. От моите килими ще спечелите много пари.

Разбойниците се съгласили.

Князът заработил в тъмницата. В това време целият дворец почнал да се беспокои: дните минавали, а князът не идвал и нищо не се чувало за него. Пратили хора да го търсят, но всички дирежи останали безплодни. По целия град се разчуло, че князът е изчезнал.

Дочули за това и разбойниците, ала и на ум не им идвало, че килимарят ще да е изчезналият княз. А той работел денонощно и те били много доволни от голямата му сръчност.

От време на време вкарвали в тъмницата по някой богаташ и го убивали пред очите на княза, който съжалявал, че не може да защити невинния човек. През нощта изнасяли тялото и го хвърляли в морето.

Наведен над стана, князът тъчел, без да губи време. Тая усилена работа го спасяvalа от отчаянието, в което щял да изпадне, ако би имал време да мисли за своето тежко положение. Под светлината на малка мъждива лампа той работел цял ден; само на обед и вечеря си почивал

по малко, додето се нахрани. След вечеря тъчел до полунощ. После заспивал, съсипан от работа, а сутрин ставал още призори и сядал отново на стана.

Той често си спомнял за своята жена и за баща си — и тогава го обземала страшна мъка. Но веднага се залавял още по-усилено за работа, като се утешавал, че колкото по-скоро изкара килима, толкова повече ще може да се надява за освобождение.

Зашпото князът имал една тайна мисъл. Той гледал килимът да излезе много хубав и да се свърши по-скоро. На него се надявал той.

„Аз не работя само за себе си — мислел си тъкачът. — Ако стане това, що съм намислил, ще спася живота на мнозина, които биха попаднали като мене в това ханче с вкусните гозби. Ще ги отърва от онай ужасна смърт, която щеше без малко да сполети и мене.“

Минали шест месеца, откак князът бил затворен. Той свършил един голям килим — наистина много хубав. В тая работа вложил цялото си знание и умение. На килима се виждали изтъкани с пъстра коприна цветя и пеперуди, лъвове, тигри и зебри. Ловци препускали конете си по цъфнали ливади, а зад тях се синеели планини. С малко по-тъмни конци князът извезал между шарките своето име и посочил с няколко думи мястото, където е затворен. Тия букви приличали на украсения, та не можели лесно да се забележат. Па и разбойниците били прости люде.

— Ето ви един скъп килим — рекъл им князът. — Идете го продайте на някой паша. Още по-добре — на самия султан; той обича хубави килими. Но недейте го дава за по-малко от хиляда жълтици.

Двама от разбойниците се преоблекли като продавачи и почнали да разнасят големия килим по града и да викат, че се продава. Всички се стичали да го гледат и се чудели, на хубавата изработка, но никому се не давали хиляда жълтици.

Минали и край двореца. Султанът се научил, че някакви си хора продават великолепен килим, и пратил да ги повикат. Те разгънали пред царя килима. Той толкова се възхитил, като го видял, че броил парите веднага.

Килимът бил проснат в един от чертозите. Цялото семейство на султана се събрало да го гледа. Дошла и младата снаха на царя, която мислела непрестанно за изчезналия си мъж. Тя познала по изработката, че тоя килим ще да е тъкан от кюрд или от майстор, който

се е учили при кюрди. И тогава ѝ станало още по тежко: спомнила си, че князът бил изучил килимарство само за да се ожени за нея.

Додето другите наоколо се чудели на хубавите багри и на сполучливите шарки, жената разглеждала мълчаливо и внимателно килима.

Току изведнъж тя извикала:

— Има и букви! Нещо е написано!

Всички се заели да четат — и прочели името на княза, а после — че е затворен в ханчето при стария мост.

— Мъж ми е изтъкал тоя килим — рекла тя. — Той ни вика на помощ. Султанът заповядал веднага да отидат войници и да заобиколят ханчето. Разбойниците току-що се били върнали с хилядата жълтици и си ги делели, а князът бил започнал нов килим, когато войниците разбили железната врата на тъмницата. Те оковали разбойниците във вериги, а княза извели от подземието. Той бил мършав и бледен. Когато царският син прегърнал жена си, той ѝ рекъл:

— Моя скъпа невясто, на тебе дължа живота си. Работата, която обикнах от любов към тебе, ме спаси.

Разбойниците били наказани със смърт, а султанът дал на народа угощение, което траяло седем дена: голяма била радостта му, че син му се отървал от ужасна смърт.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.